

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om medling vid brott och i vissa tvister och lagen om Rättstjänstverket

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om medling vid brott och i vissa tvister och lagen om Rättstjänstverket (RP 200/2025 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Maaria Rubanin, justitieministeriet
- specialsakkunnig Riikka Kankaanpää, social- och hälsovårdsministeriet
- ekonomidirektör Sanna Appelberg, Rättstjänstverket
- ledande offentligt rättsbiträde, advokat Jonathan Rosengren, Västra Nylands rättshjälpsbyrå
- ledande medlingshandledare Nina Koistinen,
- ordförande Aarne Kinnunen, delegationen för medling vid brott
- delaktighetsdirektör Johanna Seppälä, Helsingfors stad
- jurist Lisa Sievers, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- professor Olli Mäenpää.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- Statens arbetsmarknadsverk
- Polisstyrelsen
- Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- Garantistiftelsen sr
- Fackförbundet Pro rf
- Brottsofferjouren.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om medling vid brott och i vissa tvister och lagen om Rättstjänstverket ändras.

Betänkande LaUB 5/2026 rd

Enligt propositionen ska ordnandet av medlingstjänster i brottmål och tvistemål överföras från social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde till justitieministeriets förvaltningsområde. Lagen om medling vid brott och i vissa tvister ändras enligt förslaget så att det i stället för Institutet för hälsa och välfärd är Rättstjänstverket som ansvarar för ordnandet av medlingstjänster. Gällande avtal med nuvarande leverantörer av medlingstjänster överförs till Rättstjänstverket. Förutsättningarna för medling förblir oförändrade, och som medlare fungerar fortsättningsvis frivilliga medlare. Propositionen hänför sig till den föresats i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering enligt vilken medlingen vid brott och tvistemål överförs från social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde till justitieministeriets förvaltningsområde.

Lagen om Rättstjänstverket ändras enligt förslaget för att genomföra den produktivitetsbesparing som riktats till Rättstjänstverket. Lagen ändras så att ekonomi- och skuldrådgivningsuppgifterna överförs från rättshjälpsbyråerna till separata ekonomi- och skuldrådgivningsbyråer. Genom ändringen effektiviseras tjänsterna inom ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Dessutom föreslås andra mindre lagändringar som förbättrar Rättstjänstverkets verksamhetsförutsättningar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2027.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I propositionen föreslås det att ordnandet av medlingstjänster vid brott- och tvistemål överförs från social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde till justitieministeriets förvaltningsområde. Dessutom föreslås det att Rättstjänstverkets organisation ändras så att ekonomi- och skuldrådgivningen separeras från rättshjälpsbyråerna.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande anmärkningar och smärre ändringsförslag.

Skyldigheten att ordna medlingstjänster vid brottmål och tvistemål

Skyldigheten att ordna medling i brott- och tvistemål ligger för närvarande hos Institutet för hälsa och välfärd. Tjänsterna upphandlas genom uppdragsavtal. Tjänsterna produceras av välfärdsområdena, kommunerna och vissa organisationer. Medlingen utförs huvudsakligen av frivilliga medlare.

I propositionen föreslås det att skyldigheten att ordna tjänsterna flyttas till Rättstjänstverket. I propositionen ingår de nödvändiga lagändringar som förutsätts för överföringen. Det föreslås inga väsentliga materiella eller procedurmässiga ändringar i hur medlingsverksamheten genomförs eller i själva medlingsförfarandet.

Lagutskottet tillstyrker att medlingen överförs till justitieministeriets förvaltningsområde och hänvisar också till det som utskottet tidigare sagt (se LaUB 31/2022 rd). Utskottet anser att medlingstjänsterna är en naturlig del av rättssystemet och brottsbekämpningen, och Rättstjänstverket kan anses vara en naturlig aktör också i uppgifter som hör till medlingstjänsten.

Betänkande LaUB 5/2026 rd

Överföringen av förvaltningsområdet kan också bedömas ytterligare förbättra möjligheterna att utveckla medlingen i förhållande till domstolarnas verksamhet och uppgifter (se LaUB 31/2022 rd).

Vid beredningen av propositionen har möjligheterna att förstatliga medlingstjänsterna bedömts, men i propositionen har man stannat för att verksamheten fortsätter som uppdragsbaserad eftersom ett förstatligande skulle förutsätta tilläggsfinansiering (se RP, s. 10 och 27). Utskottet har inga invändningar mot den föreslagna lösningen. Möjligheterna att förstatliga medlingstjänsterna bör dock bedömas på nytt senare i ljuset av erfarenheterna av överföringen av förvaltningsområdet. Ett förstatligande av medlingstjänsterna kan bedömas förbättra medlingstjänsternas enhetlighet och kvalitet på riksnivå.

För den riksomfattande styrningen, uppföljningen och utvecklingen av medlingsverksamheten finns delegationen för medling vid brott. I propositionen föreslås det att lagen även fortsättningsvis ska innehålla bestämmelser om delegationen, men dess syfte ska vara mer allmänt hållet än i dag och det ska ankomma på statsrådet att besluta om delegationens tillsättande. Närmare bestämmelser om bland annat tillsättandet av delegationen och dess mandatperiod föreslås bli utfärdade genom förordning av statsrådet (6 § i lagförslag 1). Utskottet anser att delegationen för medling vid brott och det samarbete mellan olika aktörer som delegationen möjliggör är viktiga. Enligt uppgift behöver dock inte formen för samarbetet regleras på lagnivå, och regleringen av olika delegationer varierar. Exempelvis föreskrivs det om delegationen för ekonomiskt kunnande på motsvarande sätt som nu (se 3 § i lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning). Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet den lösning som regeringen föreslår.

I 12 § 3 mom. i lagen om medling vid brott och i vissa tvister föreskrivs det för närvarande om grunderna för ersättning av statens medel till tjänsteleverantörerna för produktion av medlingstjänster. En av grunderna är brottsligheten inom verksamhetsområdet. Enligt momentet baseras brottsligheten på Statistikcentralens årsstatistik över brott som är straffbara enligt strafflagen och som har kommit till polisens kännedom.

Enligt utredning till utskottet är det möjligt att Statistikcentralen slutar publicera brottsstatistiken. Statistikcentralens statistik bygger på statistik som lämnas av Polisstyrelsen, och Polisstyrelsen kommer även framöver att samla in sådan statistik. Om Statistikcentralens statistik upphör är uppgifterna alltså tillgängliga hos Polisstyrelsen. Utskottet föreslår därför att hänvisningen till Statistikcentralen stryks i 12 § 3 mom. i lagförslag 1. Det innebär att statistikuppgifterna antingen kan fås ur Statistikcentralens statistik eller, om Statistikcentralen inte längre publicerar sådan statistik, genom att begära uppgifterna av Polisstyrelsen.

Medlingstjänster produceras förutom av offentliga tjänsteleverantörer också av privata tjänsteleverantörer, vilket är av relevans med tanke på 124 § i grundlagen. Därför föreslås det att det till lagen om medling vid brott och i vissa tvister fogas bland annat en bestämmelse om att straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på personer som är anställda hos tjänsteleverantören och på medlare när de utför uppgifter enligt medlingslagen (21 a § i lagförslag 1). I den föreslagna bestämmelsen hänvisas dessutom till att skadeståndslagen ska tillämpas vad gäller skadeståndsskyldigheten. Den föreslagna bestämmelsen är nödvändig i ljuset av

Betänkande LaUB 5/2026 rd

grundlagsutskottets etablerade praxis (se RP, s. 38 och 50) och har formulerats på vedertaget sätt. Lagutskottet har inget att invända mot förslaget. Utskottet anser att ansvarsfrågorna bör behandlas i utbildningen av tjänsteleverantörens personal och medlare.

Rättstjänstverkets organisation

Utskottet tillstyrker att ekonomi- och skuldrådgivningen skiljs från rättshjälpsbyråerna så att Rättstjänstverket — utöver rättshjälpsbyråer och intressebevakningsbyråer — även ska ha ekonomi- och skuldrådgivningsbyråer (1 § 2 mom. i lagförslag 2). En särskiljning är motiverad bland annat med hänsyn till utvecklingen av ekonomi- och skuldrådgivningen och med hänsyn till jävslagstiftningen för offentliga rättsbiträden.

Enligt 13 § 1 mom. i lagen om Rättstjänstverket gäller vad som föreskrivs om jäv för advokater också i fråga om jäv för offentliga rättsbiträden. Det föreslås att det till paragrafen fogas en ny bestämmelse enligt vilken jävsbestämmelsen inte hindrar att personalen vid rättshjälpsbyråerna arbetar i gemensamma lokaler med annan personal vid Rättstjänstverket eller med andra myndigheter (13 § 3 mom. i lagförslag 2). Avsikten är att förtydliga nuläget och möjliggöra att rättshjälpsbyråerna arbetar i samma lokaler som andra myndigheter i stället för att det byggs separata lokaler för dem. Sekretessbelagda uppgifter eller uppgifter som omfattas av tystnadsplikt ska dock avgränsas genom datatekniska och andra behövliga åtgärder så att de endast är tillgängliga för rättshjälpsbyrån. För tydlighetens skull konstaterar utskottet att bestämmelsen inte hindrar en tjänsteman vid en rättshjälpsbyrå från att arbeta i en annan rättshjälpsbyrås lokaler, men i sista hand görs jävsbedömningen med beaktande av de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet och utifrån advokaternas vägledande regler.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 200/2025 rd utan ändringar.

*Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 200/2025 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om medling vid brott och i vissa tvister

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005) 5 och 7 a §, 12 § 2 mom. och 23 § 2 mom.,
av dem 7 a § sådan den lyder i lag 763/2025 och 12 § 2 mom. och 23 § 2 mom. sådana de lyder i lag 680/2015,
ändras 1 § 1 mom., 6 och 7 §, det inledande stycket i 8 § 1 mom., 8 § 2 mom., 11 §, 12 § 3 och 4 mom., 12 a §, 12 b § 2 mom., 14 § 3 mom., 16 § 2 punkten, 20 § 1 och 2 mom., 22 §, 23 § 1 mom. och 25 §,
av dem 7 §, det inledande stycket i 8 § 1 mom., 8 § 2 mom., 11 §, 12 § 4 mom., 12 a §, 12 b § 2 mom., 14 § 3 mom., 16 § 2 punkten, 20 § 1 och 2 mom. och 23 § 1 mom. sådana de lyder i lag 680/2015 och 12 § 3 mom. sådant det lyder i lag 966/2024, samt
fogas till 15 § ett nytt 2 mom., till 16 §, sådan den lyder i lag 680/2015, ett nytt 2 mom., till 20 §, sådan den lyder i lag 680/2015, ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 21 a § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Med medling vid brott (*medling*) avses i denna lag en avgiftsfri tjänst där det ordnas möjlighet för den misstänkte och brottsoffret att genom en opartisk medlares förmedling mötas i förtrolighet för att behandla de psykiska och materiella skador som ett brott orsakat offret och att på egen hand försöka komma överens om åtgärder för att gottgöra dessa skador. Denna lag tillämpas också på personer under 15 år som är misstänkta för en brottslig gärning.

6 §

Delegation

För att stödja utvecklingen av medling på riksnivå och främja samarbetet kan det i anslutning till justitieministeriet finnas en delegation som tillsätts av statsrådet. Närmare bestämmelser om namnet på, uppgifterna för, tillsättandet av och medlemmarna i delegationen samt om ordnandet av dess verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande LaUB 5/2026 rd

7 §

Skyldighet att ordna tjänster

Rättstjänstverket är skyldigt att ordna medlingsverksamhet så att tjänsten är tillgänglig och ändamålsenligt genomförd i hela landet. Skyldigheten omfattar styrning och utveckling av och tillsyn över medlingen.

8 §

Tillhandahållande av tjänsterna

Tjänsterna kan tillhandahållas så att Rättstjänstverket

Kan tjänster inte tillhandahållas i ett område i enlighet med 1 mom., ska Rättstjänstverket tillhandahålla tjänsterna i området med hjälp av personal som det anställer eller på något annat sätt som det anser lämpligt.

11 §

Ordnande av kompletterande utbildning

Rättstjänstverket ska nationellt och regionalt sörja för ordnandet av kompletterande utbildning för personer som deltar i medlingsverksamhet.

12 §

Ersättning av statens medel

Rättstjänstverket ska betala ersättningen i förskott till de tjänsteleverantörer som avses i 8 § 1 mom. Fördelningen av medlen baseras på invånarantalet i tjänsteleverantörens verksamhetsområde samt områdets areal och brottsligheten där vid utgången av året före det år som föregått finansåret. Invånarantalet baseras på årsstatistiken från befolkningsdatasystemet, arealen på Lantmäteriverkets årsstatistik över arealen på landområden och sötvattensområden och brottsligheten på ~~Statistikecentralens~~ årsstatistik över brott som är straffbara enligt strafflagen och som har kommit till polisens kännedom. Med *finansår* avses i denna lag det kalenderår som ersättning beviljas för. Rättstjänstverket ska genom ett beslut fastställa den slutliga ersättningen till en tjänsteleverantör, och den får vara högst lika stor som de faktiska kostnaderna för att ordna medlingsverksamheten.

Närmare bestämmelser om hur den ersättning som avses i 3 mom. bestäms och om betalningen av ersättning till Rättstjänstverket i de fall som avses i 8 § 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande LaUB 5/2026 rd

12 a§

Redovisning av kostnaderna samt återbetalning och omfördelning av ersättning som betalats av statens medel

Tjänsteleverantören ska årligen lämna Rättstjänstverket en redovisning för det föregående finansårets kostnader för ordnande av medlingsverksamhet och betala tillbaka den oanvända delen av den ersättning som avses i 12 § 3 mom.

Rättstjänstverket får dela ut återbetalade anslag till sådana tjänsteleverantörer som har fått för liten ersättning i förhållande till de faktiska kostnaderna. Justitieministeriet ska underrättas om anslag som har återbetalats och den andel av anslaget som har omfördelats.

Närmare bestämmelser om innehållet i redovisningen av kostnaderna och hur den ska ges, återbetalning och omfördelning av ersättningen och om de uppgifter som avses 2 mom. och som ska lämnas till justitieministeriet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 b§

Tillämpning av statsunderstödslagen

Som sådan statsunderstödstagare som avses i de bestämmelser som nämns i 1 mom. betraktas i denna lag tjänsteleverantören och som statsbidragsmyndighet betraktas Rättstjänstverket.

14 §

Platsen för medling

Kan inte medlingsbyråerna sinsemellan enas om vilken av byråerna enligt 1 mom. som ska behandla initiativet, ska Rättstjänstverket bestämma vid vilken medlingsbyrå initiativet ska behandlas.

15§

Utredning av förutsättningarna för medling samt beslut om medling

Medlingsbyrån har trots sekretessbestämmelserna rätt att av den polis- eller åklagarmyndighet eller andra myndighet som tagit initiativ till medlingen få den information som är nödvändig för bedömningen av förutsättningarna för medling. Rätten till information gäller även den information om brottsmisstanken som är nödvändig för bedömningen av förutsättningarna för medling.

Betänkande LaUB 5/2026 rd

16 §

Medlingsbyråns uppgifter i anslutning till medlingsförfarandet

När en medlingsbyrå har åtagit sig medlingen i ett ärende ska den

2) trots sekretessbestämmelserna med parternas samtycke skaffa de handlingar som är nödvändiga för medlingen från polis- eller åklagarmyndigheten, domstolen eller andra instanser,

På förutsättningarna för det samtycke som avses i 1 mom. 2 punkten tillämpas artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

20 §

Sekretess och tystnadsplikt

På tjänsteleverantörer tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) när de utför uppgifter enligt denna lag. Även på den tystnadsplikt som en medlare som inte står i anställningsförhållande till en medlingsbyrå har i fråga om medlingsuppdraget och på sekretessen för de handlingar som en sådan medlare innehar tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Trots 14 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet fattar medlingsbyrån beslut om utlämnande av uppgifter ur en handling som hänför sig till medling och som en medlare eller medlingsbyrån innehar. På medlingsbyråns rätt att till Rättstjänstverket lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling tillämpas 29 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Med avvikelse från vad som i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om den som beviljar tillstånd beviljar Rättstjänstverket tillstånd att ta del av uppgifter ur den riksomfattande informationsresursen för det informationssystem som medlingsbyråerna använder.

21 a §

Ansvar hos tjänsteleverantörers personal och medlare

På medlare och på personer som är anställda hos en tjänsteleverantör tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter i denna lag avsedda uppgifter som gäller medling. Bestämmelser om skadeståndsskyldighet finns i skadeståndslagen (412/1974).

Betänkande LaUB 5/2026 rd

22 §

Behandling av tvister som gäller avtal om ordnande av medling

Twister som gäller i 9 § avsedda avtal om ordnande av medlingsverksamhet behandlas som förvaltningstvistemål i förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om förfarandet i förvaltningstvistemål finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

23 §

Sökande av ändring

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

25 §

Avgiftsfrihet i fråga om handlingar

Medlingsbyrån har rätt att avgiftsfritt få de handlingar som avses i 15 § 2 mom. och 16 § 1 mom. 2 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De uppgifter inom medling som Institutet för hälsa och välfärd har övergår vid ikraftträdandet av denna lag på Rättstjänstverket. På ställningen för de anställda i arbetsavtalsförhållande vid Institutet för hälsa och välfärd som sköter sådana uppgifter enligt denna lag som övergår på Rättstjänstverket tillämpas 5 a och 5 c § i statstjänstemannalagen (750/1994). Anställningsförhållandet för de anställda i arbetsavtalsförhållande som överförs från Institutet för hälsa och välfärd till Rättstjänstverket blir ett tjänsteförhållande vid ikraftträdandet av denna lag.

De ärenden inom medling som är anhängiga vid Institutet för hälsa och välfärd, ingångna avtal och förbindelser inom medling samt de rättigheter och skyldigheter som följer av dem övergår vid ikraftträdandet av denna lag på Rättstjänstverket, om inte något annat följer av innehållet i avtalen eller förbindelserna.

De rättigheter och skyldigheter som Institutet för hälsa och välfärd har i de ärenden som gäller medling upphör vid ikraftträdandet av denna lag. Institutet för hälsa och välfärd ansvarar dock för alla förpliktelser som föranleds av institutets verksamhet före ikraftträdandet.

Den äganderätt som Institutet för hälsa och välfärd har till det riksomfattande informationssystem som medlingsbyråerna använder och de skyldigheter som hänför sig till det övergår på Rättstjänstverket vid ikraftträdandet av denna lag. Om emellertid tryggheten av kontinuiteten i tjänsten så förutsätter och Rättstjänstverket så kräver, kvarstår äganderätten till informationssystemet och skyldigheten att sörja för nödvändig förvaltning av systemet hos Institutet för hälsa och välfärd mot skälig ersättning efter ikraftträdandet, dock i högst två år.

Ändring i ett beslut som har fattats före ikraftträdandet av denna lag söks enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Betänkande LaUB 5/2026 rd

På behandlingen av ärenden som är anhängiga vid en domstol vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas vid sökande av ändring de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. Om en domstol upphäver ett beslut som har fattats före ikraftträdandet av denna lag och återförvisar ärendet att i dess helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med denna lag.

Delegationen för medling vid brott fortsätter till utgången av sin mandatperiod med den sammansättning i vilken statsrådet tillsatt delegationen genom sitt beslut av den 31 juli 2025.

2.

Lag

om ändring av lagen om Rättstjänstverket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Rättstjänstverket (1133/2023) 1 och 3 §, 4 § 2 mom., 9 § 2 mom. och 14 § 2 mom. samt
fogas till 2 § ett nytt 3 mom., till 13 § ett nytt 3 mom. och till 15 § ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Rättstjänstverket

Rättstjänstverket ordnar tjänster inom offentlig rättshjälp, ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning och allmän intressebevakning samt medlingstjänster vid brott och i tvister. Verket finns inom justitieministeriets förvaltningsområde och dess verksamhetsområde omfattar hela landet.

Vid Rättstjänstverket finns en centralförvaltning samt rättshjälpsbyråer, intressebevakningsbyråer och ekonomi- och skuldrådgivningsbyråer.

2 §

Rättstjänstverkets uppgifter

Bestämmelser om Rättstjänstverkets skyldighet att ordna medlingstjänster finns i lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005).

Betänkande LaUB 5/2026 rd

3 §

Produktion av tjänster

Rättshjälptjänster produceras av rättshjälpsbyråerna, allmänna intressebevakningstjänster av intressebevakningsbyråerna och tjänster inom ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning av ekonomi- och skuldrådgivningsbyråerna. I landskapet Åland produceras de nämnda tjänsterna av Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå. Rättstjänstverket kan också ordna tjänster genom att skaffa dem av andra tjänsteproducenter i enlighet med 5 kap.

Bestämmelser om antalet byråer samt om namnen på och områdena för dem utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om verkets verksamhetsställen utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Bestämmelser om tillhandahållande av medling vid brott och i vissa tvister finns i lagen om medling vid brott och i vissa tvister.

4 §

Ledning

En rättshjälpsbyrå leds av ett ledande offentligt rättsbiträde, en intressebevakningsbyrå av en ledande allmän intressebevakare och en ekonomi- och skuldrådgivningsbyrå av en ledande ekonomi- och skuldrådgivare. Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå leds av ett ledande offentligt rättsbiträde, en ledande allmän intressebevakare eller en ledande ekonomi- och skuldrådgivare enligt vad som bestäms i verkets arbetsordning.

9 §

Tjänster vid Rättstjänstverket

Vid rättshjälpsbyråerna ska det finnas ett ledande offentligt rättsbiträde och ett behövligt antal andra offentliga rättsbiträden. Vid intressebevakningsbyråerna ska det finnas en ledande allmän intressebevakare och ett behövligt antal andra allmänna intressebevakare. Vid ekonomi- och skuldrådgivningsbyråerna ska det finnas en ledande ekonomi- och skuldrådgivare och ett behövligt antal andra ekonomi- och skuldrådgivare. Vid byråerna kan det dessutom finnas andra anställda. Vid Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå ska det utöver den tjänsteman som avses i 4 § 2 mom. finnas ett behövligt antal andra anställda.

Betänkande LaUB 5/2026 rd

13 §

Jäv för offentliga rättsbiträden

Det som i 1 mom. föreskrivs om jäv för offentliga rättsbiträden hindrar inte att personalen vid rättshjälpsbyråerna arbetar i gemensamma lokaler med annan personal vid Rättstjänstverket eller med andra myndigheter. Åtkomsten till information som är sekretessbelagd eller som omfattas av tystnadsplikt ska genom informationstekniska lösningar och andra behövliga åtgärder begränsas så att endast rättshjälpsbyrån har åtkomst till informationen.

14 §

Hänvisande av rättshjälpsökanden i specialfall

I andra ärenden än sådana som behandlas i domstol ska sökanden i de situationer som avses i 1 mom. hänvisas till en annan rättshjälpsbyrå, om rättshjälpsbyrån finns inom ett avstånd som kan anses vara rimligt för uträttande av ärenden eller om klienten har möjlighet att uträtta ärendet med hjälp av distansförbindelser. I annat fall hänvisas sökanden skriftligen till ett privat biträde.

15 §

Rättsbiträdenas beslutanderätt

Ledande offentliga rättsbiträdets beslutanderätt enligt denna paragraf och ett offentligt rättsbiträdes beslutanderätt enligt 1 mom. utövas vid Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå av den tjänsteman som avses i 4 § 2 mom., om det vid byrån inte finns något offentligt rättsbiträde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande LaUB 5/2026 rd

Helsingfors 19.3.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Sandra Bergqvist sv
medlem Pekka Aittakumpu saf
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Jessi Jokelainen vänst
medlem Aleksi Jäntti saml
medlem Anette Karlsson sd
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Susanne Päivärinta saml
medlem Mika Riipi cent
medlem Joakim Vigelius saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.